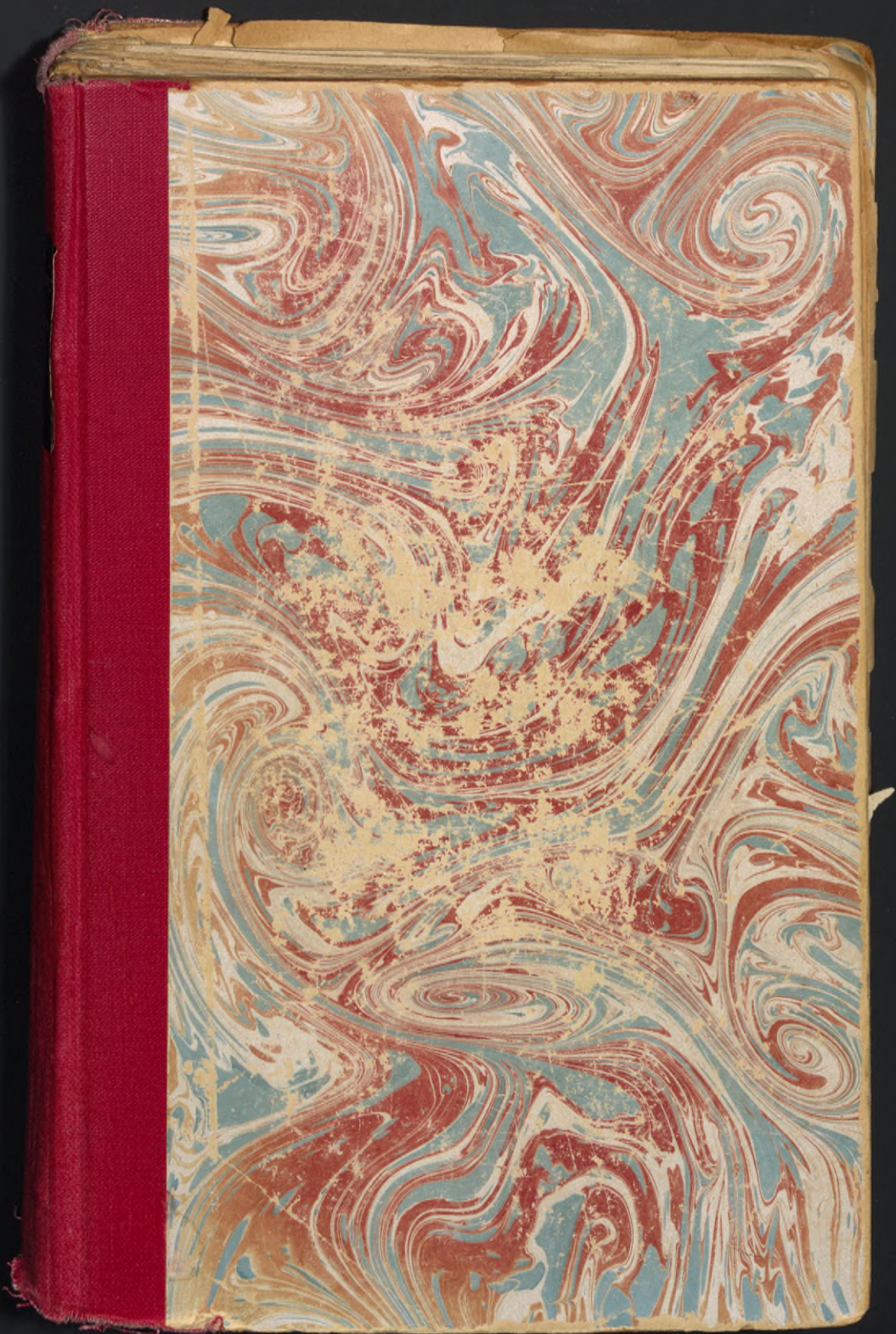

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

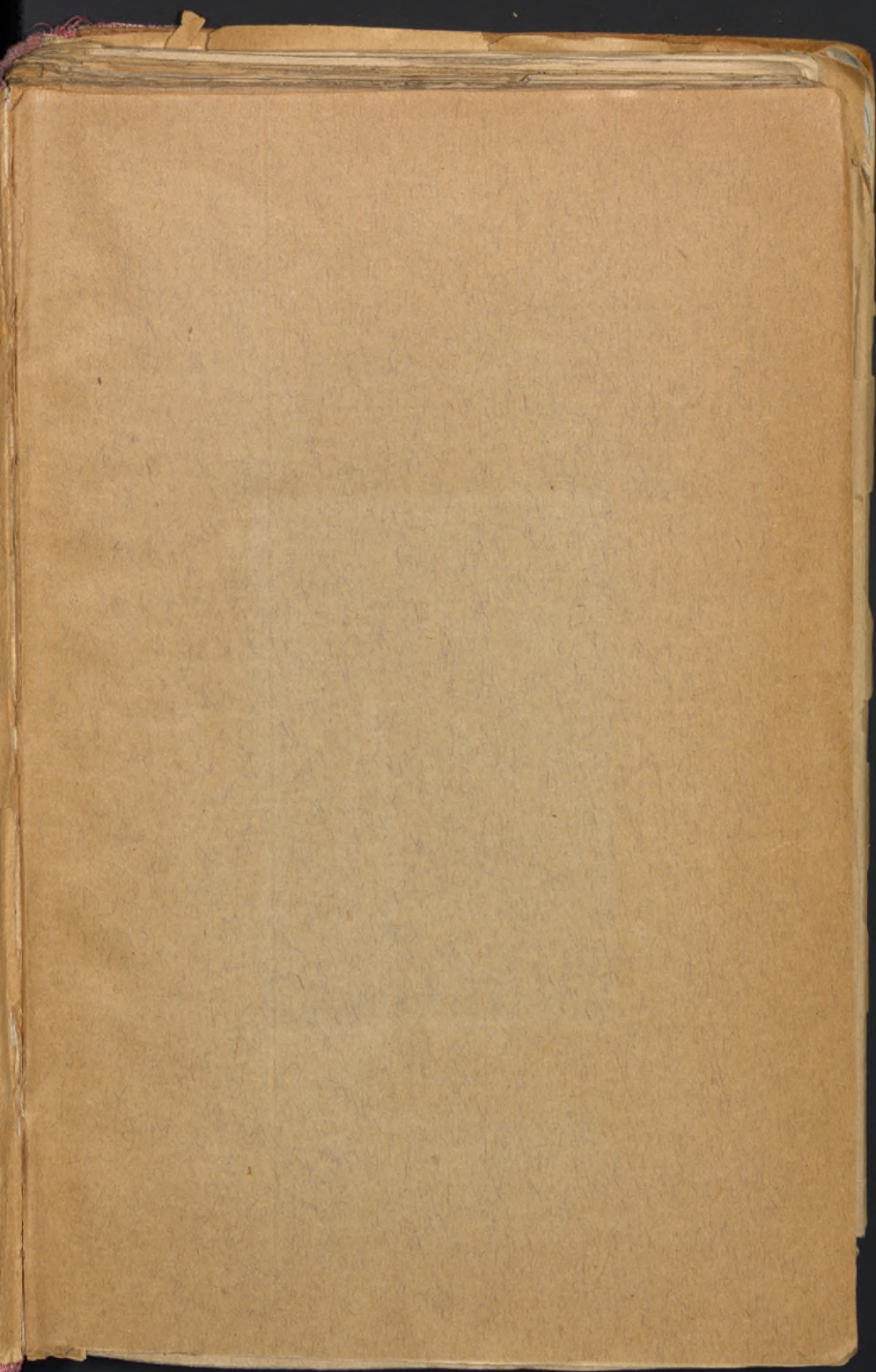

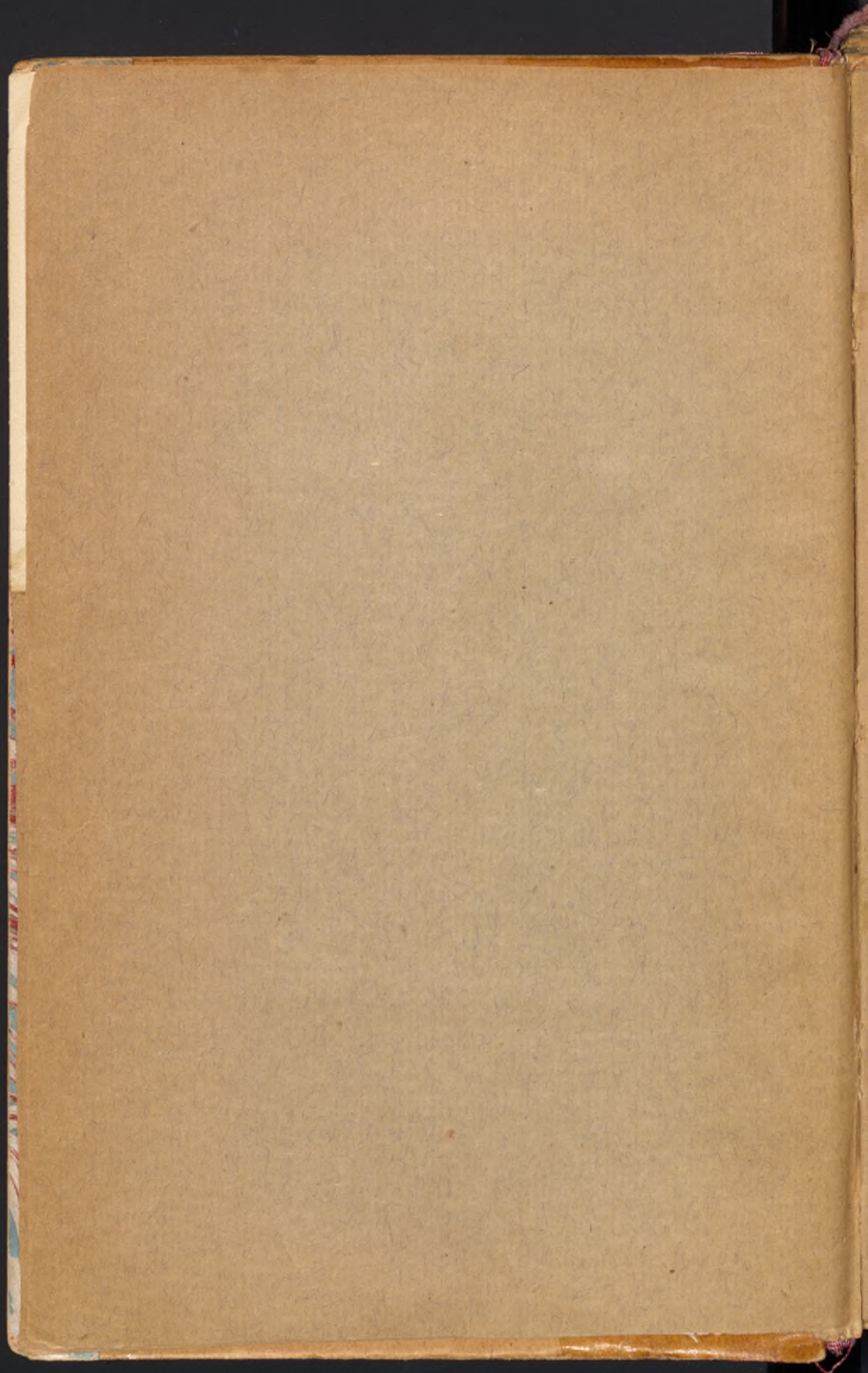

Allmänna Sektionen

Pedag.
Sv.
Folksk.
[Göteborg]

GÖTEBORGS
ALLMÄNNA FOLKSKOLESTYRELSES
BERÄTTELSE

RÖRANDE

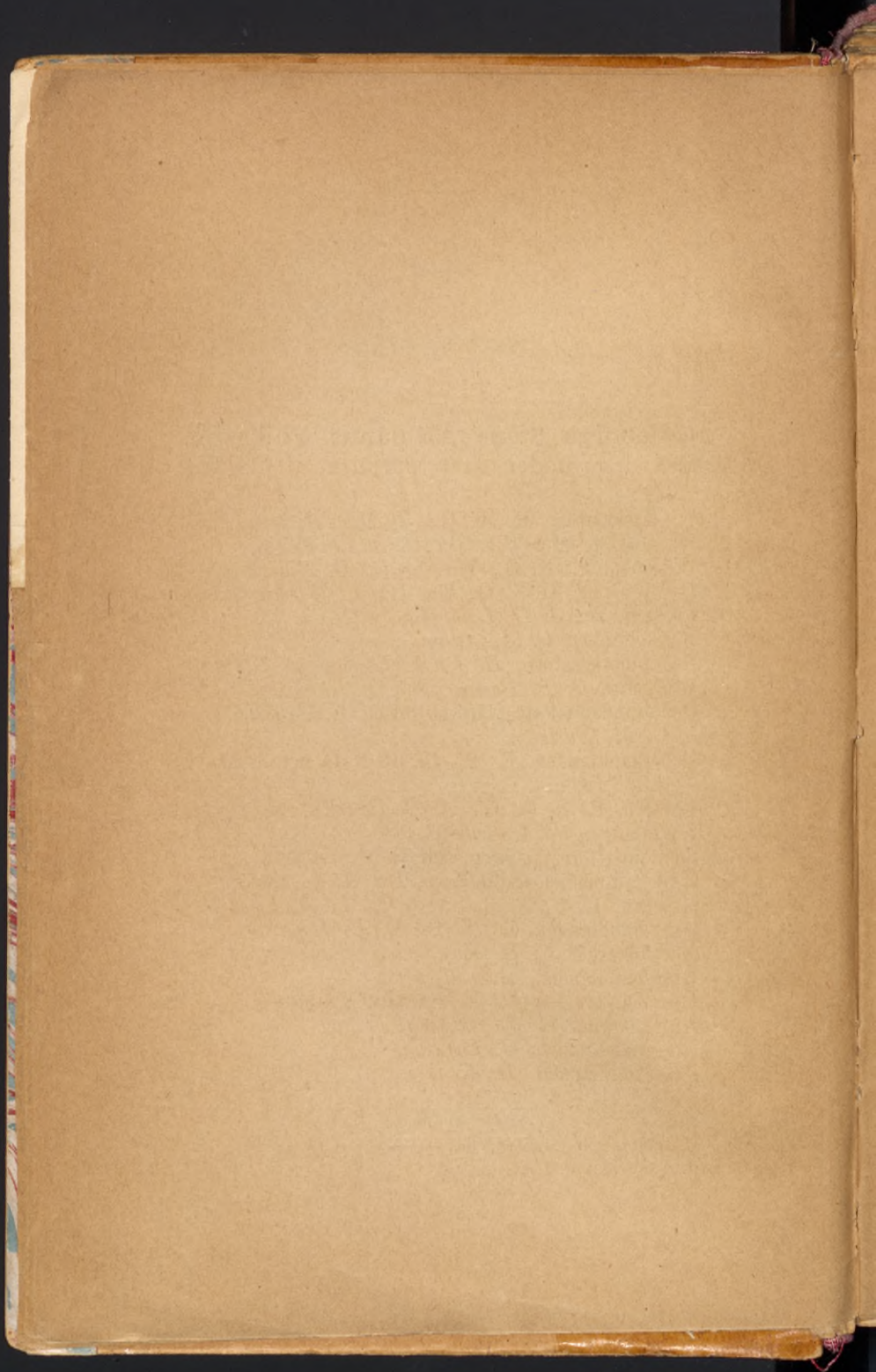
FOLKSKOLORNAS GÅNG OCH VERKSAMHET

UNDER

ÅRET 1873.

GÖTEBORG.
D. F. FONNIERS BOKTRYCKERI,
1874.

812

Göteborgs Stads Allmänna Folkskolestyrelse har under året utgjorts af följande ledamöter:

- Herr Possessionaten, R. W. O., *J. D. v. Holten*, Ordf.
,, Kontraktsprosten, Th. D:r *C. S. Lindskog*, v. Ordf.
,, Biskopen, K. N. O., Th. D:r *G. D. Björck*.
,, Domprosten, K. N. O., Th. D:r *P. Wieselgren*.
,, Prosten, D:r *J. C. Lamberg*.
,, Kyrkoherden, *C. A. Adam*.
,, Regementspastorn, *H. F. A. Lönegren*.
,, v. Pastor, *O. F. Benzer*.
,, Ordföranden i Fattigvårdsstyrelsen, v. Häradshöfding,
C. M. Nyström.
,, Grosshandlanden, K. W. O., R. N. O. och S:t O. O.,
J. J. Ekman.
,, Rektorn, R. N. O. D:r *A. O. Heurlin*, Sekreterare.
,, Rådmanen *P. A. Gabrielsson*.
,, Seminarii-föreståndaren, D:r *S. A. Leffler*.
,, Real-gymnasii-föreståndaren, D:r *A. L. Schiller*.
,, Majoren, R. S. O., R. S:t O. O., *L. A. Lindgren*.
,, Grosshandlanden, R. W. O., *O. E. Boye*.
,, Apothekaren, *N. H. Isander*.
,, Grosshandlanden, *A. Lilljeqvist*.
,, Grosshandlanden, *C. A. Rhedin*, Kassaförvaltare.
,, Apothekaren, *H. J. Ekeberg*.
,, Grosshandlanden, *O. Larsson*.
,, Grosshandlanden, *D. Kennedy*.

Styrelsens ledamöter hafva, på grund af gällande arbetsordning, varit fördelade på:

Pastoral-Afdelningen:

Stadens samtliga Herrar Pastorer med Inspektor såsom Sekreterare.

Pedagogiska Afdelningen:

Hrr Ordföranden, v. Ordföranden, Ekman, Heurlin, Leffler, Schiller med Inspektor såsom Sekreterare.

Tillsynings-Afdelningen:

Hrr Ordföranden, Boye, Lindgren, Lilljequist, Ekberg och Kennedy.

Ekonomiska Afdelningen:

Hrr Gabrielsson, Lindgren, Isander, Rhedin och Larsson.

Revisorer under året:

Herr Doktor Magnus Ullman.
 „ Grosshandlanden John Bagge.
 „ Doktor Oscar Hæger.

Inspektor:

Mag. C. A. Uddgren.

Sekreterare:

Rektor A. O. Heurlin.

Under årets lopp hafva ur Folkskolans tjänst utträdt:

På grund af egen ansökan: Läraren i den egentliga folkskolan för gossar, P. E. Liljestrand, lärarinnan i syskolan, Sally Chronander, lärarinnorna i småskolan, Margaretha Svensson, Elisabeth Godbersson, Elisa-

beth Simson, Kristina Ursell, Malvina Petersson, Laura Hillerström, Constance Banck, Minona Hillerström, Elvira Myrbäck, Nathalia Christiansson och Maria Mellqvist.

Till ordinarie lärare i den egentliga folkskolan för gossar har under årets lopp utnämnts: J. A. Sjöblom.

Till ordinarie lärarinna i den egentliga folkskolan för flickor har under årets lopp utnämnts: Christina Larsson.

Till ordinarie lärarinnor i småskolan hafva under årets lopp utnämnts:

Alida Majgren, Sara Kruskopf, Olga Lübeck, Sofia Johansson, Hilma Larsson, Josefina Larsson, Emma Nilsson, Amanda Holmlin, Theresia Bremer, Josefina Petersson, Ottilia Pauli, Hilda Forsman och Augusta Skogh.

Såsom extra lärare i den egentliga folkskolan för gossar hafva användts:

Extra lärarne J. A. Elfström, C. O. Zetterholm, J. G. Löfgren, A. Haraldsson och till ordinarie utnämnde, J. A. Sjöblom; ordinarie lärarinnan i egentliga folkskolan, Christine Larsson, samt småskolelärarinnorna Josefina Johansson, Hilda Osterberg, Hilda Olsson, Elvira Myrbäck, Elvira Kullgren, Mathilda Ljungh, Augusta Börjesson, Mathilda Nilsson, Lovisa Sundborg, Hilma Kullgren och Ottilia Pauli.

Såsom extra lärarinnor i den egentliga folkskolan för flickor hafva användts:

Extra lärarinnorna Christine Larsson, Sofia Stenström, Josefina Lindström, Hedvig Sjöström, och Selma Liljegren samt småskolelärarinnorna Maria Wenster, Hedvig Lidström, Mathilda Jansson, Thekla Liljestrand, Hanna Carlsson, Charlotte Andersson, Minona Hillerström, Beata Schönberg, Theresia Bremer, Hilma Larsson, Thekla Kjellgren, Mathilda Nilsson, Maria Mellqvist och Ida Sjögren.

Såsom lärarinnor i idiotskolan hafva användts:

Småskolelärarinnan Maria Hartman och Seminariieleven Maria Eriksson.

Såsom extra lärarinnor i småskolan hafva användts:

De under året till ordinarie anställning utnämnde och dessutom Mathilda Dahlin, Maria Andersson, Alida Olsson och Augusta Eriksson.

Samtliga Folkskolor, som af Göteborgs stad bekostats, utgjorde vid årets slut 166 *)

Af dessa voro:

Egentliga Folkskolor för gossar	31
” ” för flickor	39
Småskolor	96
	<hr/>
	Summa 166

Antalet barn, som i dessa skolor undervisats, utgjorde vid årets slut 6,944.

Då antalet skolor vid 1872 års slut utgjorde 155 och vid 1873 års slut 166, har skolornas antal under sistnämnda år ökats med 11.

Då antalet barn, som under 1872 undervisades, utgjorde 6,773 och vid 1873 års slut 6,944, har barnens antal under sistnämnda år ökats med 171.

Af dessa 6,944 barn undervisades i

Egentliga Folkskolor	3,969.
i Småskolor	2,975.
	<hr/>
	Summa 6,944.

Af lärjungarne i egentliga folkskolan voro:

Gossar	1,938.
Flickor	2,031.
	<hr/>
	Summa 3,969.

*) Willinska skolan ej häri inberäknad. Denna skola har fortfarande 6 klasser, hvaraf 3 för gossar, 2 för flickor och 1 för småskolan. Lärjungeantalet under året 226.

Af lärjungarne i Småskolor voro:

Gossar	1,569.
Flickor	1,406.
	<u>Summa 2,975.</u>

Af hela antalet barn äro under året inskrifna . . . 1,046.

Ur skolan afgangna 875.

Rest 171.

Qvarsittande från 1872 6,773.

Summa 6,944.

Af samtliga skolbarnen voro födda i Göteborg . . . 5,576.

Inflyttade från andra kommuner 1,368.

Summa 6,944.

Under årets lopp hafva uppflyttats:
från småskolor till egentliga folkskolor:

Gossar 576.

Flickor 548.

Summa 1,124.

Från 1:sta klassen af egentliga folkskolan:

Gossar 267.

Flickor 88.

Från 2:dra klassen:

Gossar 83.

Från 3:dje klassen:

Gossar 26.

Summa 464.

Från skolorna hafva under årets lopp afgått:

Gossar:

Till andra skolor 88.

Till fabriker 112.

Till handel 18.

Till diverse yrken 113.

Flickor:

Till andra skolor 29.

Till fabriker 41.

Till tjenst 43.

Till hemmet 217.

Från orten afflyttade (både gossar och flickor) . . . 187.

Med döden afgangna (både gossar och flickor) . . . 27.

Summa 875.

Uti skolorna hafva genomgått de s. k. minimifördringarne:

Gossar	703.
Flickor	550.

Summa 1,253.

Utaf samtliga barnen voro faderlösa	1,300.
Skolbarn, som af stadens fattigvård njutit understöd	1,442.

Barnens ålder:

Emellan 7—8 år	669.
„ 8—9 „	924.
„ 9—10 „	1,004.
„ 10—11 „	1,017.
„ 11—12 „	956.
Öfver 12 år	2,374.

Summa 6,944.

Utan lof försummade dagar utgjorde för hvarje barn omkring 3 dagar.

Med lof frånvarande utgjorde för hvarje barn omkring 8 dagar. (Häri ej inberäknadt den frånvaro med lof som, sedan Lördagsläsning infördes, beviljas de barn, hvilka föräldrarna önska hafva hemma på lördag.)

Af sjukdom frånvarande utgjorde för hvarje barn omkring $6\frac{2}{3}$ dagar.

Med glädje måste nämnas, att skolförsummelserna utan lof, under år 1873 nedgått till den lägsta siffran de någonsin haft, och det såväl öfver det äldre, mera bearbetade, distriktet, der skolförsummelserna under denna rubrik ej upptager mer än $1\frac{7}{12}$ dag för hvarje barn, som äfven öfver det yngre, eller Majorna, der de för året upptaga nära 5 dagar för hvarje barn, emot 12 dagar under föregående revisionsår.

Beträffande kostnaden för hvarje barns undervisning, har den äfven under 1873 stegrats, så att, då kostnaden under 1872 uppgick till 24 rdr per barn, den under 1873 uppgår till omkring 27 rdr, efter samma beräkningsgrund.

Under år 1873 har folkskolestyrelsen anordnat en seminariikurs för bildande af småskolelärarinnor, vid hvil-
kens slut 19 elever utexaminerades med godkända eller
ännu högre vitsord om skicklighet.

Då till talet 6,944, hvilket utvisar antalet af de
barn, som af Göteborgs allmänna folkskolestyrelse under
1873 vårdats, lägges det antal barn, som i Willinska
skolan vårdats, eller 226, uppkommer talet 7,170, utvi-
sande det antal barn, som i Göteborg undervisats i folk-
skolor.

Lägges till detta tal	7,170.
de i offentliga och enskilda skolor inom skol- åldern varande barn, som tillhöra Göteborg	
Af Göteborgs 7-klassiga elementarläroverk . . .	170.
Af Göteborgs 5-klassiga elementarläroverk . . .	51.
Af Göteborgs 3-klassiga elementarläroverk . . .	56.
Af Göteborgs stads barnhus	26.
Af Kjellbergska flickskolan	40.
Af fruntimmersföreningens flickskola	40.
Af nya elementarläroverket för flickor (d:r N. A. Johanson	106.
Af realgymnasium (d:r A. L. Schiller)	169.
Af privata elementarläroverket för flickor (herr B. Andersin	126.
Af lyceum (herr Th. Neovius)	70.
Af primärskolan (herr B. C. Rodhe)	110.
Af förberedande skolan för elementarläroverken (herr P. Hedén)	87.
Af privata elementarskolan (herr H. A. Reuterskjöld	44.
Af realskolan för gossar (herr C. H. Hagbom) . .	33.
Af Majornas privatskola för gossar (herr H. W. Aspegren och kand. G. Fr. Lagervall) . . .	40.
Af tysta skolan (herr P. Brodahl)	6.
Af familjföreningens skola (m:ll Siöstéen)	95.
Af realskolan för flickor (m:ll Math. Hall) . . .	50.
Af privata elementarläroverket för flickor (fröken Sigrid Rudebeck)	75.
Af israelitiska församlingens skolor	49.

Af privatskolan för flickor (m:ll M. Wennerholm)	26.
Af privatskolan för flickor (m:ll Elisab. Rossing)	26.
Af privatskolan för flickor (m:ll M. Hultman)	32.
Af privatskolan för gossar och flickor (fru Both. Johnsson)	22.
Af konsul Ekmans friskola (fru A. E. Natt och Dag)	13.
Af 12 mindre privatskolor	169.
Af räddningsinstitutet på Hisingen	15.
Af barnhemmet på Kullen	30.
Så uppkommer en summa af, i offentliga och enskilda skolor undervisade barn, mellan 7—14 år, tillhörande Göteborgs stad	8,946.

Inseende den sorgliga belägenhet, i hvilken de sinnesslöa barnen befinna sig har folkskolestyrelsen under föregående år funnit tillfälle att öppna en idiotskola i Haga, i hvilken 17 sådana barn undervisas.

Folkskolestyrelsen har derjemte anordnat 8 aftonskolor för gossar, i hvilka under årets lopp undervisats 435 barn, samt 6 aftonskolor för flickor, i hvilka under samma tid undervisats 322 barn.

Folkskolestyrelsen har ock att tillkännagifva, det den under år 1873 öppnat en arbetsskola i snickeriyrket i f. d. gymnastikhuset vid skolorna i östra Majorna, i hvilken omkring 40 gossar turvis fått inöfva de första handgreppen i nämnde yrke. Den under 1872 inrättade likartade arbetsskolan i vestra Majorna har under revisionsåret fortgått oafbrutet, och har man af denna anordning kunnat förmärka stort intresse hos barnen.

Afsöndringsskolan har på detta område utvidgat sin verksamhet med öfningar i bokbindarens och svartvarens yrken.

Med tacksamhet har folkskolestyrelsen att omnämna Göteborgs och Bohus läns hushållningssällskaps omtänka om vår stad, derigenom att nämnde sällskap under sommaren förra året engagerat en lärarinna i halmflättningskonsten, hvilken gaf undervisning åt flera af stadens folkskolelärarinnor och omkring 20 af folkskolans flickor; och visa resultatet deraf rätt goda framsteg.

Äfven har under denna vinter tillfälle beredts omkring 20 folkskolebarn och några lärarinnor att öfva sig i korgflätning, hvarför staden står i tacksamhetsskuld hos nämnde hushållningssällskap.

De vanliga exercitierna i sång, gymnastik och simning hafva äfven varit så tillgodosedda som det varit möjligt; svårigheter möta dock att få särskildt gymnastiköfningarne så fruktbärande som önskligt vore, enär antalet gymnastikhus är alltför litet, så att barnen måste gå för långa vägar, hvarföre ock en del vilja undandraga sig den eljest så nyttiga öfningen.

Härjemte bifogas en af kassaförvaltaren författad summarisk framställning af styrelsens räkenskaper för revisionsåret.

Göteborg den 25 Februari 1874.

Å allmänna Folkskolestyrelsens vägnar:

J. D. v. Holten.

Till Allmänna Folkskolestyrelsen i Göteborg

Allmänna Folkskolestyrelsens räkenskaper för sistl. år, hvilka nu äro afslutade och för granskning tillgängliga, utvisa följande resultat:

Utgifterna under året hafva uppgått för:

Aflöningar och P. Rybergs pension	Rmt	Rdr	106,697: 92.
Pensioner	"	"	899: 81.
Hyror och hyresersättningar	"	"	32,782: 33.
Inventariers conto	"	"	2,907: 55.
Böcker och skrifmaterialier	"	"	8,472: 23.
Ved	"	"	17,484: 99.
Fastigheternas underhåll m. m.	"	"	10,298: 28.
Diverse utgifter	"	"	9,093: 21.
1862 års fond	"	"	729: 40.
Qvarnbergstomten	"	"	12,222: 03.
Johanssons o. Carlanders f. d. tomt	"	"	4,010: 25.
R. Dicksons stiftelses f. d. tomt	"	"	3,998: 50.
Reverskonto	"	"	28,279: 66.
Carl Rhedin	"	"	16,432: 49.
			Rmt Rdr 254,308: 65.

Inkomsterna under året hafva utgjorts af:

Stadens innevänares bidrag	Rmt	Rdr	185,970: 26.
Statsanslag	"	"	17,644: —
Reverskonto	"	"	27,550: 26.
Pensionskonto	"	"	1,371: 96.
Intressekonto	"	"	1,458: 80.
Hyreskonto	"	"	693: 50.
Vedkonto	"	"	237: 50.
Qvarnbergstomten	"	"	87: 92.
Aflöningars konto	"	"	83: 50.
Diverse utgifters d:o	"	"	29: 35.
			235,127: 05
lemnande således ett deficit af	Rmt	Rdr	19,181: 60.

Donationen 1862:

Fondens vid 1873 års början egande kapital	Rmt Rdr	27,550: 26.
har godtgjorts ett års ränta à 6 och 5 % med Rmt Rdr 1,458: 80.		
hvaraf hälften jemlikt donators föreskrift tillagts kapitalet med	Rmt Rdr	729: 40.
så att samma vid 1873 års slut utgör	Rmt Rdr	28,279: 66.
Återstående halfva räntebeloppet har enligt donators bestämmelse under året användts till af honom afsedt ändamål.	Rmt Rdr	729: 40
Skolstyrelsens kapital-behållning som vid 1872 års slut utgjorde	Rmt Rdr	194,064: 08.
har under året ökat med	” ”	16,921: 69.
och utgjorde den 31 Dec. 1873	Rmt Rdr	<u>210,985: 68.</u>

Göteborg den 21 Februari 1874.

Carl Rhedin.

Revisionsberättelse.

Efter att hafva granskat *praktiska Hushållsskolans* för flickor räkenskaper för år 1873 få vi deröfver afgifva följande berättelse:

Skolans inkomster:

Kassabehållning från 1871	3,349: 30.
Gåfvomedel	5,200: —
För hyror	742: 50.
„ mathållningen	3,143: 60.
„ tvätten	2,454: 45.
„ bageriet	3,267: —
Bidrag af barnkrubban	920: 07.
Afbetalning å huset	25,000: —
Uppburit å giroräkning	12,093: 28.
Räntor	2,867: 36.
Summa Rmt Rdr	59,037: 76.

Skolans utgifter:

Aflöningar	1,276: 25.
Hushållet och bageriet	10,984: 49.
Tvätten	567: 34.
Bränsle och belysning	1,829: 32.
Diverse enligt hushållsbok	275: 77.
Hyra	500: —
Diverse utgifter för husets försäljning	183: —
Räntor	1,397: 23.
Inventarier	221: 15.
Beklädnad	915: 93.
Kommunalskatt	77: 18.
Reparationer	242: 41.
Vattenledning och lösöreassurans	19: 50.
Insatt å giroräkning	12,320: 19.
Infriad förbindelse	5,000: —
Diskonterade reverser	20,000: —
Summa Rmt Rdr	55,809: 76.

Skolans *tillgångar* den 31 Dec. 1873 utgjordes af:

Inventarier, deras värde	3,319: 39.
Utlånade medel	55,000: 00.
Saldo å giroräkning	3,341: 60.
Saldo i kassan	113: 60.

Summa Rmt Rdr 61,774: 30.

Jemväl detta år har skolan af anonym fått emot-
taga en gåfva af Rmt Rdr 5,000; samt af herr F. War-
burg likaledes en gåfva af 200 Rdr Rmt.

Af den under styrelsens förvaltning stående "H. J.
Heymans fond för fattiga barns vård", som, jemte ytter-
ligare för samma ändamål skänkta medel, uppgår till
18,000 Rdr, har under året till barnkrubban lemnats in-
flutne räntor Rdr 920: 07.

Under året är skolans gamla fastighet försåld till
ett pris af 50,000 Rdr Rmt; och kan man hoppas, att
nya mera ändamålsenliga byggnader, sedan behöflig tomt-
plats af stadsfullmäktige anvisats, snart skola uppföras.

Som räkenskaperna befunnits riktiga, med behöriga
allegater försedda och säkerhetshandlingarne fullt betryg-
gande, få vi tillstyrka full och tacksam decharge för för-
valtningen under år 1873.

Göteborg den 8 Juni 1874.

J. D. v. Holten. A. O. Heurlin.

2	12	232	419	510	8	10	2	—	
—	—	44	977	342	15	17	—	—	
4	11	220	373	182	14	6	3	—	
—	—	50	522	460	10	12	1	—	
8	14	95	420	747	13	—	1	—	
—	—	141	646	378	18	8	—	—	
—	5	72	566	271	18	8	—	—	
—	9	23	461	441	4	10	6	—	
—	6	41	806	564	11	9	2	—	
4	8	161	447	515	24	9	—	—	
1	5	217	256	221	9	7	1	—	
17	8	47	274	372	2	6	1	—	
3	6	31	203	310	8	4	1	—	
5	8	238	209	197	1	4	—	—	
2	3	203	387	212	3	4	1	—	
15	5	60	267	75	7	3	1	—	
—	—	292	853	563	10	11	4	—	
—	5	346	632	355	15	15	3	—	
—	2	262	412	648	14	12	—	—	
—	3	327	773	554	11	14	3	—	
8	6	217	366	483	1	4	1	—	
6	4	323	223	254	6	9	2	—	
12	6	367	401	433	4	3	1	—	
10	6	89	240	295	7	4	1	—	
12	8	174	280	482	5	6	2	2	
2	11	669	704	539	6	3	2	—	
6	13	649	134	481	10	9	1	1	
2	2	231	743	497	13	7	—	—	
2	1	6	93	74	4	3	1	—	
9	13	26	36	33	8	5	—	—	
—	4	387	386	149	9	8	1	—	
4	4	324	263	245	9	6	2	—	
3	6	402	424	311	13	4	—	—	
10	7	321	193	291	9	7	1	—	
8	9	64	346	167	10	8	1	—	
4	6	150	134	195	9	8	—	—	
9	7	321	289	287	10	10	2	—	
8	6	210	145	146	4	5	—	—	
1	2	272	344	280	17	14	4	—	
1	1	250	627	454	6	7	—	—	
1	4	371	335	244	14	8	1	—	
4	9	175	407	251	8	6	—	—	
6	3	295	109	258	2	8	—	—	
207	226	2	10325	14942	12187	339	298	44	5
924	1004	10	20067	57119	45690	1442	1300	187	27

Folkskola

D. F. Bonniers Boktryckeri, 1874.

S
H
L
O
S

26
81
91

13
14
9
1
7
5
36
1
4
8
3
2
3
2
8
9
2
1
7
3
6

6
06

ti
m

